

Universitätsbibliothek Wuppertal

Q. Horatii Flacci Opera Omnia, A Pet. Gvalt. Chabotio Viro In Omni Literatvra Perfectissimo, Admiranda Ingenij & Iudicij dexteritate, eruditionis varietate, & linguarum elegantia, triplici artificio ...

Horatius Flaccus, Quintus

Basileae, 1615

Vita Horatii Flacci ex ipsiusmet scripta excerpta

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1488](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1488)

Q. HORATII FLACCI VENUSINI LYRICORVM

PRINCIPIS VITA EX IPSIVS POE-
MATIS A P. GVALTERIO CHABOTIO DE-

cerpta: καὶ ἐκείνην ἡλικίαν καὶ παιδείαν εἰς αὐτῶν λόγους ἀμεί-
βαιος ab utroque luculenter ex-
plicata.

Dimplex mihi videtur ineunda ratio, viāq, reperienda, quomodo alii aliorum mores ac vitam spectent & aestiment: quarum alteram omnes tenent, ut multo certior, qua praesenti iudicio & experimento capitur ē consuetudine victus quotidiani, familiaritate, colloquio, rebusq, inter se contrahendū. At quoniam non cuius congruendi potestas cū eo datur, cuius velit ingenium ac mores explorare, nos quidem certē cogimur alteram aestimationis viam inire; qua nobis relinquatur verbis testata, atq, scriptis, aut propriis, aut alienis, comprobata: sed eam minū certam credibilemque, comperimus, qua ex propriis est composita: permixta quidem alii & contestata non nihil apud lectores fidei meretur. Nam τὸ αὐτόγαρον nimum sibi creduntur indulgere, dum pro veris falsa, aut certē falsitate non prorsus omnino expertia, vel contra pro falsis vera sapius asserere sibi non verentur, ἐν τῆς τοῖς ἀθεωρητοῖς ἀγῶν ἐνέθεισμένους φιλαυτίας. De qua sic sapiens Solon, qui fuit vnus ē septem, verisimē dixit, interrogatus: τί χαλεπώτατον, τὸ γινώσκειν ἑαυτὸν.

πολλὰ γὰρ ὑπὸ φιλαυτίας ἐνασθῶν ἑαυτῶν προστιθέναι. Quid omnium esset difficilimum: seipsum, ait, nosse. Multa enim sibi quisque attribuere solet pra amore sui. Non equidem tamen hic dubitem cum plerisque, eximere nostrum Poetam ē numero τῶν φιλαυτῶν praeserim quum ego animaduertam, eum nec patri paupertatem silentio dissimulasse, ne generis obscuritatem cecidisset, & quod sapē miratus sum, sua indicasse vitia, ut, quum eum non puduerit flagitia sibi a Damasippo primū, atque paulo post a Dauo seruo, libertate decembri obiecit, versibus mandasse. Qua quidem ingenii tam aperti conditione facile adduci me patior, ut praeserim ne gem, quod nonnulli suspicari sunt, patrem ipsius salamentarium fuisse: quod si ita contigisset, nunquam id sibi vitio vertisset, ut de Bione Philosopho scribitur: ἐμὸν πατέρα μὲν ἦν ἀπελεύθερον, τῷ ἀγνώμῃ ἀπομονώσθην. pater meus erat libertus secubito emungens, cui tam ingenua confessioni non est dissimile, quod decantat de patre suo ac de se:

Apud
Lucan.

Sat. 6. li. 1.

Nec timuit, sibi ne vitio quis verteret, olim
Si praeco paruas, aut, ut fuit ipse, coactor
Mercedes fequeret: necque ego essem questus.

In Gorgia.

Quare, qua deinceps hic de se loquetur Poeta, satis videantur dubitanti fortasse hac de parte idonea ad omnem ipsi suspicionem pseuologia leuanda, loyogē, remouendum: vnde cuius facile sic de ipso statueri licebit, quemadmodum Plato scribit de Socrate olim statutam & iudicatum: quod tam facile pateretur se ab alio reargui, quam eosdem confereat cignos, qui ab ipso redarguerentur. Exotica autem scripta nobis mununt a teram ad idem cognoscendum viam: qua tamen, nisi fuerint oculata, & a rigidis veritatis satellitibus, probēq, ad eandem effectum d. prompta, ἀλείψαν πιδανότυπα φαίνεται ἔχοντα παρὰ τοῖς τῶν ἀληθῶς συγγεγραμμένων σωτεροῖς. Itaq, quod vita morēq, nostri Poeta verius perspicantur, maioremque, persuasionis auctoritatem habitura sint, ex utroque, scripturae genere illa temperand. & sic proponenda lectoribus putauit. Quum igitur Philosophi doceant, ē perceptione causarum cognitionem: euentorum facile capi posse, initium Horatiana historia ducendum videtur ē causa vita in utroque ipsius poemate, Lyrico & Epico στοιχείων propositis. Non potest certē cuiquam dubium esse, quin illa nitantur natura & institutione: quin patria & parentes etiam pendeant ē priori, ut ē matre rerum omnium: Dic igitur, Horatii, qua tibi patria fuit?

Ode 9. lib. 4.

Ne fortē credas interitura, quae
Longē sonantem natus ad Ausidum
Non antē vulgatas per artes
Verba loquor socianda chordis.

Sat. 1. li. 2.

Sequitur hunc Lucanus, an Appulus, anceps.
Nam Venusinus arat finem sub utrumque colonus.

Quaquam autem hic videtur Poeta dubitare, vtri debeat ortum suum adscribere regioni, ac posterior versus designare tertium quendam, velut personam ab Horatio alienam, satis tamen eum intelligimus fuisse Venusinum, ac Venusiam ipsius patriam Lucania & Apulia interiacentem, aut certē περὶ ἕωρον, vndique vicinam & finitimam: quam ille videtur notare, ὡς χάραξ τῶν καυσόδιν, ἀύασθρον, ἀύασθρον, χαλεπὸν.

Od. 4. li. 1.

Me fabulosae Vulture in Appulo,
Altricis extra limen Apuliae,
Ludo fatigatumque somno,
Fronde noua puerum palumbes. Texere, &c.

Saty. 5. li. 1.

Incipit ex illo montes Appulia notos
Ostentare mihi, quos torret Atabulus & quos
Nunquam erepsimus, nisi nos vicina Truicia
Villa recepisset, &c.

EX IPSIUSMET SCRIPTIS EXCERPTA.

In niue Lucana dormis ocreatus, vt aprum, &c.
Venusinæ plectantur syluæ, te sospite, &c.

Hac tamen natali soli asperitas nulli creditur impedimento incolis suis fuisse ad humanitatem, quin ipsi summâ fide & hospita-
litate semper in Romanos vsi fuerint, vel in extremis reip. periculis: qualia clades Cannensis bello Punico secundo ipsis creauit: cu-
ius reliquias, maximèq; ducem M. Varronem humanissimè receptos Venusini refecerunt & recrearunt. Liuius his congruenter nar-
rat, & in Colonis populo Rom. fidelibus Venusiam numerat: quòd semper in fide amicitiaq; pop. Rom. vel aduersis Reip. tempori-
bus permanferit. Ammian. quoq; Marcel. lib. 23. memorat, è locis asperis & inaccessis humanos sæpe prodire homines: illud tam-
en, ait, sciendum inter has nationes penè ob asperitatem nimiam inaccessas homines esse quosdam mites ac
pios, ut Laxartæ sunt & Galactophagi: sed cur ad hoc pernosendum querimus tam longinqua humanitatis exempla,
quum eadem, multòq; plura & grauiora omni virtutis ita capi possint ex Helueticis vicinis & nostra Gallia sociis? vt in illis nulla
dum obliuiscitur Philargyria, prauâ peregrinorum consuetudine, perditisq; moribus, hoc prouerbum non habeat locum, uel ἡ φύσις τῶν
ἀσπίων ἀστὴρ ἢ ἀσπίων ἀστὴρ οἱ βίαι τοῖς χέρισι τῶν ἀσπίων, id est, & plantarum femina & hominum mores fiunt nature
locorum consimilia. Ista quidem humanitatis officia nonnulli existimant Poetam reticuisse compositò, ne, si illa fortè iacta-
set, vel modestè mentionem eorundem tantùm fecisset, idem fortassis statim audisset ab inuidis, quod olim Themistocles à Seriphio
quodam, ipsum humanitate, gloriaq; Venusinorum maiorum, non suâ ipsius virtute nobilitatum, atq; in tantam principum gra-
tiam receptum. Ego autem contra, hoc magis scribo modestie Poetæ, ingenuòq; pudori & indoli, atq; ad eò grauitati Stoicæ non a-
liunde, atq; à se suaq; virtute pendenti, quam frigido rei cuiusdam timori. Non minus fuit Maro in mentione patriæ suæ Mantua
facienda modestus, quam hic Horatius. Sciebat enim utrèq; probè, nec patriâ, nec domo dominum, sed domino patriam & domum
honestandam esse: Ea fuit patriæ & prima educatio Poetæ: Sed qui tibi fuerunt parentes Horati?

Nunc ad me redeo, libertino patre natum:

Quem rodunt omnes libertino parte natum.
Causa fuit pater his, qui macro pauper agello, &c.
Non ego me claro natum patre, non ego circum
Me Satureiano uetari rura caballo:
Sed quod eram narro.

Me libertino natum patre & in tenui re:
Maiores pennas nido extendisse loqueris.

Quæ patris tui professio? quod genus vitæ?

Nec timuit, sibi ne vitio quis verteret, olim
Si præco paruas, aut, ut fuit ipse, coactor
Mercedes sequerer.

Neg, si filius fuisset de patre questus, si ab eo destinatus fuisset faciendis huiusmodi Reip. coactionibus. Itaq; pîd subiungit.

Ob hoc nunc

Laus illi debetur, & a me gratia maior.
Nil me pœniteat sanum patris huius.

Cætera non te pigeat, lector, pernoscere, vt insignia pietatis exempla. Quo tempore anni natus fuisti?

O nata mecum consule Manlio!
Tu vina Torquato moue
Consule pressa meo.

Annus autem agebat quadragesimum, quum hæc cecinit Xanthia Phoece.

Cuius octauum trepidavit ætas
Claudere iustrum.
Me quater undenos sciat impleuisse decembres.

L. autem Manlius Torquatus & L. Aurelius Cotta fuerunt Coss. an. V. C. 689. idèq; priorem appellat suum consulem cuius an-
ni mense decembri natus fuit Horatius: non tamen illius dies, neg, hora natalis dicitur, ἀλλὰ τὸ μόνον ἔτος τῆς γενέσεως, unde nul-
lum potuit iudicium Astronomici rithema colligi, de indissolubili vinculo amicitia inter ipsum & Mæcenatem. Perspicimus ex his,
nobilis sapius ingenia nasci ex humilibus locis, parentibusq; obscuris, quàm è summis atq; clarissimis, præsertim quum eò bona edu-
catio, rectèq; institutio accedit: qualem præsens historia deinceps indicabit Horatio contigisse. Quomodo autem pater ipsius ap-
pellatus sit, nondum mihi innotuit: magna tamen est coniectura patrem indidisse sua filio nomina. Dic igitur fili, quod tibi est
prænomen?

De re communi Scribæ magna atq; nouata
Orabant, hodie meminisses, Quinte, reuerti.

Quod nomen?

Reddidi carmen, docilis modorum
Vatis Horati.

Quod etiam cognomen?

Nam si quid in Flacco viri est,
Non feret assiduas potiori te dare noctes.
Quum res ipsa feret, nisi dextro tempore Flacci
Verba per attentam non ibunt Cæsaris aurem.

Quod habes explicatum Epist. 6. li. 1. Quis autem locus educationis tuæ?

Me fabulosæ Vulture in Appulo,
Altricis extra limen Apuliæ,
Ludo, fatigatumque somno,
Fronde nouâ puerum palumbes
Texere. Mirum quod foret omnibus,
Quicunque celsæ nidum Acherontis,

Sat. 3. li. 2.
Od. 28. li. 2.

Lib. 27.

Plutarchus
in ipsius vi-
ta & apo-
phtheg. re-
gum & im-
per. Cic. in
Catone ma-
iore.

Lib. 10.

Aen.

Lib. de of-
fic. 1.

Sat. 6. li. 1.

Ibidem.

Epi. 20. li. 1.

Sat. 6. li. 1.

Ibidem.

Od. 21. li. 3.

Epod. 13.

Od. 4. li. 1.

Epi. 20. li. 1.

Od. 17. li. 2.

Sat. 6. li. 2.

Ode 6. li. 4.

Epod. 18.

Sat. 1. li. 2.

Plut. in
Luc.

Od. 4. li. 3.

VITA HORATII FLACCI

- Saltusq; Bantinos, & aruum
 Pingue tenent humilis Ferenti:
 Ut tuto ab atris corpore viperis
 Dormirem, & vrsis: vt premerer sacra
 Lauròque, collatq; myrto,
 Non sine Dis animolus infans.
- Qua tibi nutrix illis fuit?*
 Sat. 9. li. 1. Confice, namq; instat fatum mihi triste, Sabella
 Quod puero cecinit diuinâ motâ anus vrnâ.
Naturalis præterea habitus animi & corporis nusquam reperitur nominatim significatus: liberè quidem dicit interrogatus, ad quid habeat ingenium proclive. Nónne primùm ad studium maximè Poeticum Musas te finxisse pergrato dices animo, Horati?
- Ode 3. l. 4. Quem tu Melpomene fernel
 Nascentem placido lumine videris,
 Illum non labor Isthmius
 Clarabit pugilem, non equus impiger.
Talem certè animi propensionem ac obfirmatam scribendi voluntatem, manifestò ita expressit Trebatio Iuriconsulto:
- Sat. 1. li. 2. Ne longum faciam, seu me tranquilla senectus
 Exspectat: seu mors atris circumvolat alis:
 Diues, inops, Romæ, seu fors ita iusserit, exsul,
 Quisquis erit vitæ, scribam, color.
Quò etiam spectat ipsius præcatio ad Mercurium.
- Sat. 6. li. 2. Hac prece te oro,
 Pingue pecus Domino facias, & cætera, præter
 Ingenium, utq; soles, custos mihi maximus adsis,
 Cuius quidam naturalis propensionis exercitationem iam intermissam coactus fuit inopiâ repetere.
- Epi. 2. li. 2. Pauertas impulit audax
 Vt versus facerem.
Eòdem quoq; pertinet, quòd cultum Musarum præterit omnibus omnino Reip. muneribus, honoribus, opibus, & voluptatibus, vt optimè quisque perspiciat ex ipsius scriptis, maximèque ex operis ingressu: vnde non dubitauit se postea Musis amicum prædicare:
- Od. 26. e-
 susuam. Musis amicus, tristitiam & metus
 Tradam proteruis in mare Creticum
 Portare ventis.
atq; earundem fauorem pro summis quibusq; reip. honoribus putare: òς ουδ' εαυταίς omnia posse; contra, αὐτὸν αὐτῶν, nihil valere neq; ingenio neq; corpore.
- ibidem. Nil sine te mei
 Possunt honores.
Nullisne aliis τοῖς πάθεσι fecit te natura obnoxium? nónne τῶν τελευτῶν πειροχολίαν προθύμως γνωρίζας;
- Epi. 20. l. 1. Irasci celerem, tamen ut placabilis essem.
 Epod. 3. Ad iras te procliuus decurrere dira detestatio alii faciliè arguit, & illud:
 Epi. 3. li. 2. O ego lævus
 Qui purgo bilem sub verni temporis horam.
Hippocrates tamen sic affectum, vt faciliè placet, τὸν ἐνθουσιαστικὸν appellat, & Galenus interpretatur ἐντροπον, moribus faciliem, qualem animi commotionem ipsemet Poeta sic describit:
- Sat. 1. l. 2. Sed hic stylus haud petet ultrò
 Quemquam animantem, & me veluti custodiet ensis
 Vaginâ tectus: quem cur distingere coner,
 Tutus ab infestis latronibus? O pater & Rex
 Iuppiter, ut pereat positum rubigine telum!
 Nec quisquam noceat cupido mihi pacis! at ille,
 Qui me commòrit, melius non tangere clamo,
 Flebit, & insignis totâ cantabitur urbe.
 Od. 14. l. 2. Non ego hoc ferrem calidus iuventâ.
Quà quidem ætate procul dubio fuit, quum tales iactauit minas in Castum Seuerum & cum acerbis Molossis, canibusq; Laonicis se contulit:
- Epod. 6. Caue, caue: namq; in malos asperrimus
 Parata tollo cornua.
Item illud sibi obiici solitum.
- Sat. 4. li. 1. Fœnum habet in cornu, longè fuge.
 Equò illud ad feruum?
- Sat. 7. li. 2. Non dices hodiè, quorsum hæc tam putida tendant
 Furcifer? Ad te, inquam. Quo pacto, pessime?
Aliud est genus naturalis habitus tui, quum ita de te loqueris:
- Sat. 6. li. 1. Ut veni coram, singultim pauca loquutus.

VITA HORATII FLACCI

Od. 16. l. 1.

Nil cupientium
Nudus castra peto & transfuga dititum
Partes linquere gestio.

item Epi.
2. lib. 2.

Dura, sed admouere loco me tempora grato,
Ciuilisque rudem belli tulit æstus in arma
Cæsaris Augusti non responsura lacertis:
Vndè simul primum, me dimisere Philippi
Decisis humilem pennis, inopemque paterni
Et Laris & fundi, paupertas impulit audax,
Vt versus facerem.

Idem cecinit Pompeio Vero commilitoni suo:

Od. 7. li. 2.

O sæpè mecum tempus in vltimum
Deducte, Bruto militiæ duce,
Quis te redonauit Quiritem
Dis patriis, Italoque cælo
Pompei, meorum prime sodalium?
Tecum Philippos & celerem fugam
Sensu, relicta non benè parmula:
Quum fracta virtus & minaces
Turpe solum tetigere mento.

Sed quem in castris Bruti locum obtinuisti?

Sat. 6. li. 1.

Nunc, quia Mæcenas tibi sim contictor, at olim
Quod mihi pareret legio Romana Tribuno.

Idem cecinit Sidonius Apollinaris, sed non aliunde, puto, admonitus, atq; à locis Poeta supra citatis.

Et tibi, Flacce, acies Bruti, Cæsique sequuto
Carminis est auctor, qui fuit & veniæ.

Quid Bruto, pralium redintegrare paranti, rebus bonarum partium hac clade fractis & afflictis consuluisti per allegoriam nauis?

Od. 14. l. 1.

Tu nisi ventis
Debes ludibrium, caue:
Nuper sollicitum quæ mihi tædium:
Nunc desiderium, curaque non leuis
Interfusa nitentes
Vites æquora Cycladas.

Post hanc cladem amicos habuit & familiares, quorum opera & studio, gratia & amicitia principum ipsi conciliata est, & inter illos nominantur præcipui:

Sat. 6. li. 1.

Optimus olim
Virgilius, post hunc Varius dixere, quid essem.

Hic adiungitur tertius:

Sat. 5. li. 1.

Postera lux oritur multò gratissima: namque
Plotius & Varius Sinuesæ, Virgiliusque
Occurrunt: animæ, quales neque candidiores
Terra tulit, neque queis me sit deuinctor alter.
O qui complexus, & gaudia quanta fuerunt!

Plures his numerantur amici cuiusvis sortis & ordinis, viri doctrinâ, opibusq; insignes, quibus, vt candidis censoribus, proponere solebat sua poemata neptinâs spectanda & probanda.

Sat. 10. l. 1.

Plotius & Varius, Mæcenas, Virgiliusque
Valgius, & probet hæc Octavius optimus, atq;
Fuscus, & hæc vtinam Viscorum laudet vterque.

Atque ceteros nactus fuit, quibus multò plures hoc versu

Epi. 4. l. 1.

Complures alios, doctos ego quos & amicos
Prudens prætereo:

sunt intelligendi, atq; in primis Albius Tibullus, quem vocat candidum iudicem sermonum suorum. Hoc quoque est memorabile, quantos amores, quantaq; delicias suas fecerit sibi, ac in oculis gestarit ex his quosdam, ac præ ceteris proximè sequentem:

Od. 3. lib. 1.

Nauis, quæ tibi creditum
Debes Virgilium finibus Atticis,
Reddas incolumen, precor,
Et feruus animæ dimidium meæ.

Sat. 9. li. 1.

Si bene me noui, non Viscum pluriis amicum,
Non Varium faceres.

Ode 6. l. 1.

Scribèris Vario fortis & hostium
Victor, Mæonii carminis alite.

Epi. 1. li. 2.

At neq; dedecorant tua de se iudicia, atq;
Munera, quæ multa dantis cum laude tulerunt,
Dilecti tibi Virgilius, Variusque Poetæ.

De iislem quoque si honorifice fecit:

Sat. 0. li. 1.

Pollio regum
Facta canit, pede ter percusso: forte epos acer,
Vt nemo, Varius: ductu molle atq; facerum

EX IPSIUS MET SCRIPTIS EXCERPTA.

Virgilio annuerunt gaudentes rure Camcenæ.

Mirum profecto, cur nusquam meminerit Ciceronis, Decimo Bruto capiti tam cari, nec Ovidii, qui canit se tantam capere voluptatem è poesi Horatiana :

Detinuit nostras numerosus Horatius aures,
Dum ferit Aufoniâ carmina culta Lyrâ.

Lib. 4. de
Trist. El. 9.

praesertim quum non veritus sit, nomen Bruti magis quovis alio inuisum & odiosum Cæsari Augusto appellatione dignari honorificâ: nec obstat quod quis diceret, id diu & γέλωτος νευπηϊκὸς factum esse: sed ridentem dicere verum, quid verat? respondet ipsemet :

Perfius exponit caussam, ridetur ab omni
Conuentu, laudat Brutum, laudatq; cohortem,
Solem Africæ Brutum appellat, stellâsque salubres
Appellat comites.

Sat. 1. li. 1.
Sat. 7. li. 1.

Interea vixit ἀγυῖος καὶ ἀγαυὸς in calibatu :

Martis cælebs quid agam Calendis,
Quid velint flores & acerra turis
Plena, miraris, positusque carbo in
Cespite viuo.

Od. 8. li. 3.

Prætereâ rationem parçæ, frugaliter, mundèq; viuendi, quam à patre didicerat, se ostendit velle sequi:

Pransus non auidè, quantum interpellat inani
Ventre diem durare, domesticus orior. Hæc est
Vita solutorum miserâ ambitione, grauique:
His me conolor, victurus suauis, ac si
Quæstor auus, pater atque meus patruusq; fuisset.
Perficos odi, puer, apparatus.

Sat. 6. li. 10.

atque eodè inuitat Grossphum,

Viuitur paruo bene, cui paternum
Splendet in mensa tenui salinum.
Nec leues somnos, timor aut cupido
Sordidus aufert.

Ode vi. li. 1.

Tali autarciâ constat tota Ode 31. lib. 1. & confirmatur his verbis:

Probamque
Pauperiem sine dote quæro :

Od. 16. li. 1.

ad quam autarciam spectat Ode 18. lib. 2.

Non ebur, neque aureum
Mea renidet in domo lacunar.

Illum autem vita cursum & institutum, ad quod diximus, antè naturâ optimè comparatum, semel aggressus, aliquando fortasse mutauit, sed ita, vt ipsum postea puduerit si non maturius facti vitæ intemperanti, quod vbi secisset, hortatus est Villicum suum, vt ad normam ipsius effingeret & conformaret vitam morèsq; suos Epist. 14. ad vers.

Nunc age, quid nostram concentum diuidat, audi.

atq; ita tenuit, vt se Musarum sacerdotem prædicare coepit :

Carmina non prius
Audita, Musarum sacerdos,
Virginibus, puerisque canto.

Od. 1. lib. 3.

Vnde hæc opera exstiterunt: primum quadrupartita Lyrici carminis confectio, conditi mirâ suauitate, vario nitidâq; lepore distincti. Cuius confectio gloriâ, maximèq; trium librorum vsq; ed elatus est, vt se Delphicâ laureâ dignissimum prædicarit:

Exegi monumentum ære perennius,
Regaliq; situ Pyramidum altius &c.

Od. vi. li. 3.

atq; ad se immortalitatem carminibus suis prædixerit consecratum :

Non ego pauperum
Sanguis parentum, non ego, quem vocas,
Dilecte, Mæcenas, obibo,
Nec Stygiâ cohibebor vndâ.

Od. vii. li. 2.

Vbi est inprimis imitatus Alcæum & Sapphonem Græcos vates Lyricos :

Temperat Archilochi Musam pede mascula Sappho,
Temperat Alcæus.

Ep. 19. li. 1.

Deinde vt in Epodiâ Archilochum, retentâ numeri suauitate, & mitigatâ conuiciorum acerbitate sequutus fuit: sic in Lucillii, Ennii, Varronis imitatione se præstitit scriptioe Satyrarum: maluitq; agere dissimulatorem Socratem in Smirnis, quàm conuiciatorem Lucillum in homines flagitiosè, impurèq; viuentes, iuxta illud, quod scripsit:

Ridiculum acri
Fortius & melius magnas plerumque secat res
Parios ego primus Iambos
Ostendi Latio, numeros, animosque sequutus:
Archilochi, non res & agentia verba Lycamben.

Sat. 10. li. 1.

Ibidem.

De ipsius quoque Epistolâ vtriusq; libri potest hoc breuiter & absolute dici, τὸν τὸς περιέχων ἢ τὸς παραπέμπει ἢ τὸς διδασκαλίας, eas complecti, aut cohortationes ad sapientiæ studium & vitæ beatæ tranquillitatem, aut doctrinam & præcepta rectè legitimèq; condendi poema. Posterioris generis sunt tres Epistolæ, de Aenonici ad Augustum, ad Florum, ad P. Sones libri secundi: priores sunt viginti libri ad varios homines Poetae amicos scriptæ: in quibus profecto scriptis omnibus elucet maximè fructus, quem retulit Horatius è studio Philosophiæ & humaniorum literarum Roma & Athenis; apparet quoq; ibidem, quâ ille diu multumq;

Virgilio

VITA HORATII FLACCI

hasset in optima tot Philosophicarum sectarum deligenda, tandem eum aperuisse Macenati, omni tot familiarum discrimine sublato, suum consilium, se libertate philosophandi vsurum, ac more industria ac florilega apic, eas singularum sententias, velut flores plantarum ad mellificium, studio e delibaturum, quas ex vsu fore sibi putaret, de quo sic ipse fecit:

Epist. 1.1.1.

Ac ne forte roges, quo me duce, quo Lare tuter:
Nullius addictus iurare in verba magistri,
Quo me cunque rapit tempestas, deferor hospes.
Nunc agilis fio, & mersor ciuilibus vndis,
Virtutis veræ custos, rigidusq; satelles.
Nunc in Aristippi furtim præcepta relabor,
Et mihi res, non me rebus, submittere conor.

Aliquando patrociniū voluptatis videtur suscepisse; & vt Epicureus, defendisse, ac Diū rerum humanarum non curantiam affinxisse, quale est:

Sat. 1. li. 1.

Credat Iudæus Apella,
Non ego: namque Deos didici securum agere ævum:
Nec; si quid miri faciat natura, Deos id
Tristes ex alto celi demittere tecto.

Quale illud quoque:

Sat. 9. e-
iusdem.

Vin' tu
Curtis Iudæis oppedere? Nulla mihi (inquam)
Religio est.

Sed tam impiam de Diis opinionem ex animo euulsam remisit, ac palinodiam sapientia tam insana sic cecinit:

Od. 34. li. 1.

Parcus Deorum cultor & infrequens,
Insanientis dum sapientiæ,
Consultus erro, nunc retrorsum
Vela dare, atque iterare cursus,
Cogor relictos.

Sat. 4. li. 2.

Præterea facerem habemus exagitationem Epicureæ sectæ sub persona Catii, qui princeps illius Roma habebatur, & à nobilioribus ibi colebatur. Non minus irridet familiam Stoicorum, vbi potest libertas Poetæ, quam Macenati promiserat, de doctrina & dogmatis Philosophorum libere sentiendi, ac iisdem vtendi præceptis, obseruari. Quot autem annos cum Macenate vixerit, non est certe facile illorum subducere rationem: fit quidem mentio septennii:

Sat. 6. li. 2.

Septimus octauo propior iam fugerit annus,
Ex quo Mæcenas me cepit habere suorum
In numero: duntaxat ad hoc, quem tollere rhedâ
Vellet, iter faciens, & cui concedere nugas
Hoc genus: hora quota est? Thrax an Gallina Syro par?
Et quæ rimosa benè deponuntur in aure.

Sed nescitur an hoc temporis spatium antecesserit illud supra notatum:

Epi. 7. li. 1.

Me quater vndenos sciat impleuisse Decembres.
Quadam etiam temporis hoc longioris significatio, sed subobscura:
Quod si me noles vsquam discedere, reddes
Forte latus, nigros angustâ, fronte capillos,
Reddes dulce loqui: reddes ridere decorum, &
Inter vina fugam Cynaræ mædere proteruæ.

hic paulo longioris ac clarioris datur significatio.

Od. 29. li. 1.

Define dulcium
Mater sæua Cupidinum,
Circa lustra decem flectere mollibus
Iam durum imperiis.

Εν τῷ τῶν μὲν σαφῶς γινώσκουσιν, ποίας ἡλικίας πόρρω ἦνε τότε, ἀλλοτρίοις εἰς τὸν πρῶτον ἀπομνημονεύσαν, ex his quidem apertè cognoscitur ætate prouectus tum Horatius quinquagenariâ. Chronologi autem, ac imprimū Glareanus habet rationem ætatis Horatiana ita subductam, vt constet, illum L. Manlio Torquato, & L. Aurelio Cotta Coss. anno Urb. cond. 689. natum, & scripsisse epistolam 20. lib. 1. Q. Aemilio Lepido, & Marco Iulio Coss. anno V. C. 733. vnde colligi facile potest illud quater vndenorum Decembrium spatium intercessisse: quibus annis quattuor & quadraginta Ode superior lib. 4. prima sex addis: vnde conficimus eum fuisse quinquagenarium, quum impulsu Augusti conscripsit librum quartum Odarum. Sed si verum est, quod affertur è Suetonio, illum obiisse C. Mario Censorino & C. Asinio Gallo Coss. an. V. C. 746. inter hunc annum exitus è vita, & illum 699. ingressus in eam, apparet procul dubio interuallum 57. annorum interpositum, quos Eusebius in Chronicis narrat Horatium impleuisse, atq; è vita exiisse anno Augusti Cesaris 34. tot annis grauem. Quanquam alii dicant eum attingisse 59. alii septimum supra septuaginta ætatis annum, quum è vita migravit: sed nullâ locupletis testis nituntur auctoritate: ideòq; illorum dicta, ὡς λόγος τοπαρέπων ἀτέχμαρτοι, ἀπὸ καὶ ἀπίσθημοι, habenda sunt. E genere autem scriptorum, de ipso exotericorum, est vita, quæ propriis & antecedentibus subrexitur & sequitur.